

SERCAN SEVGİLİ
Gece olunca
Ayrancı

5

ALİ YILMAZ
Ayrancı'da
hayat var

11

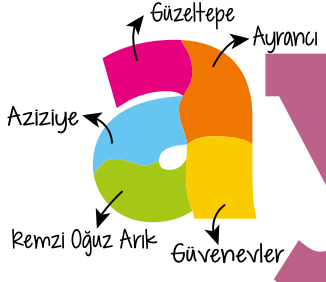
ÇAĞLA AKINCI UYSAL
Bir idealin
peşinde: Artopia
Sanat Galerisi

12

HARUN KABAN
Mahalleden tanıdık
yüzler: Ayrancı'da
bir apartman

14

ayrancı

herkesin bir komşuya ihtiyacı var

gazetesi

AYLIK
AYRANCI SEMT GAZETESİ
HAZİRAN 2025 SAYI:37
ÜCRETSİZDİR

Gökçen Tuncer: Kentsel politikalarda yaşlı nüfusa odaklanılmalı

Yaşlanan ve yalnızlaşan Ankara

ALİ NECATİ KOÇAK

Ankara on yıl öncesine bakarak giderek yaşlanıyor. Yalnız yaşayanların sayısı hem yaşlılık hem de boşanmaların artışıyla bağlı olarak yükseliyor. Bütün ülkede yalnız yaşayanların sayısı başkentin nüfusuna yaklaştı. Bundan sonrası için kentsel politikalar belirlenirken yaşlı nüfusa odaklanılması zorunlu hale gelecektir.

8

Ev yemeklerinin dile geldiği yer: İclal Mutfağı

CANSU MİRZANLI YILMAZ

Ayrancı'ya duyduğu sevgiyi ve yemek yapmaya olan tutkusunu işine yansıtan, 2006 yılında işe başladığı ilk günün heyecanı ile yemeklerini yapmayı sürdüren, iyi yemek ve komşu samimiyetinin mutfaka açılan kapısını sizlere açarak Ayrancı'nın bu keyifli mekanını birlikte keşfedelim.

2

Trafiksiz sokaklar mümkün mü?

EZGİ ACAR - B.HİLAL ÖZTÜRK

Kent yaşamı, her geçen gün biraz daha yoğunlaşıyor. Bir yanda araç trafiğinin hızla arttığı caddeler, diğer yanda kendine yer açmaya çalışan yayalar. Bu sıkışıklık sadece fiziksel değil; sosyal hayatımızı, çevreyi ve sağlığımızı da etkileyen bir mesele. Oysa kent dediğimiz yer, yalnızca bir ulaşım ağı değil, insanların karşılaştığı, çocukların oynadığı, komşuların sohbet ettiği canlı bir organizmadır.

7

Çocukların, yaşlıların ve engellilerin diğer tüm kentlilerle birlikte toplum hayatına katılımlarını sağlamak

KENT HAKKIDIR

Ev yemeklerinin dile geldiği yer: İclal Mutfağı

KOMŞULAR

**CANSU
MİRZANLI
YILMAZ**

Ayrancı'ya duyduğu sevgiyi ve yemek yapmaya olan tutkusunu işine yansıtan, 2006 yılında işe başladığı ilk günün heyecanı ile yemeklerini yapmayı sürdüren, iyi yemek ve komşu samimiyetinin mutfağına açılan kapısı.

Burası sadece bir lokanta değil, yıllardır mahalle sakinlerinin ev yemekleriyle buluştuğu, güvenle kapısından içeri adım attığı bir yuva gibi. Bu özel mekânın kurucusu İclal Hanım, aslında emekli bir memur. Ancak o, emekli olduktan sonra hayalini gerçeğe dönüştürerek, sevgiyle yaptığı yemekleri mahalle halkıyla paylaşmaya karar vermiş ve bu süreçte kendi küçük mutfak ailesini de oluşturmuş.

İclal Hanım'ın mutfağı, ticari kaygılardan çok, insanlara iyi yemek sunma ve bir arada olma duygusuyla şekillenmiş. Ayrancı'ya duyduğu sevgi, yemek yapmaya olan tutkusu ve insanlara dokunma isteğiyle, yıllardır bu işi ilk günkü heyecanı ile sürdürüyor. Mahalle esnafıyla güçlü bağlar kuran, müşterilerini ailesi gibi gören, çalışanlarına bir iş kapısı açarken onları mesleğe kazandıran bu güçlü kadının hikâyesi, aslında sadece bir lokanta hikâyesi değil; Ayrancı'da emek, sevgi ve dayanışmanın en güzel örneklerinden biri.

Bendeniz sonradan Ankaralıların tesadüf sonucu keşfettiği ve müdavimi olduğu bu şirin lokantayı sizlerle paylaşmak için İclal Hanım'ın serüvenini burada anlatmaya niyet ettim. Sağ olsun o da beni geri çevirmedi.

Benim için ayrıca önemine gelince, bu sıcak ve samimi lokanta, yeni taşındığım bu şehirde kendimi yabancı hissettiğim anlarda adeta bir sığınak oldu. Ev yemeğinin sıcaklığıyla içimi ısıtan, en mutlu anlarımızı kutladığımız ve

şehre yeni gelen herkesi koşa koşa getirdiğim, günümü güzelleştiren bir yer haline geldi.

Buyurun efendim, İclal Hanım'ı dinleyelim.

Merhaba İclal Hanım, sizi biraz tanıyabilir miyiz, bize kendinizden bahseder misiniz?

Doğduğum yer, Kayseri-Pınarbaşı, Karakuyu. Ama 8 yaşından beri Ankara'dayım. Tahsil hayatımı Ankara'da tamamladım. İlkokul, ortaokul, üniversite hepsi Ankara... Ankaralı sayılırım aslında. Üniversitede iktisat okudum, emekli memurum. Emekli olduktan 10 yıl sonra da burayı açtım. Yaklaşık 18 yıldan beri de burada çalışmaya devam ediyorum.

Emekli olduktan 10 yıl sonra tekrar çalışmaya karar verip "İclal Mutfağı"nı açmışsınız. İşe başlama serüveniniz nasıl oldu?

Ben emekli olduktan hep başka bir şeyler yapma hayali içindeydim. Her zaman misafir ağırlamayı çok sevdim, misafirler için yaptığım yiyecekler çok beğenilirdi. En iyi yaptığım şey nedir düşündüm: Bir tane yemek yapayım, yanına da pasta, çörek, börek yapayım diye niyetlendim. O arada çocuklar da büyümüştü, artık rahatça çalışabilirim dedim ve **İclal Mutfağı**'nı açmaya karar verdim.

Tabi ben iktisat mezunu, emekli bir memurum, eğitim olarak bakınca aslında yemekle bir alakam yoktu ama yemek yapmak her zaman kişisel hevesimdi ve halen de öyle.

Ayrancı benim aşkım

Ayrancı'yı neden seçtiniz?

Ayrancı Ankara'da en sevdiğim semt. Burada genci ve yaşlısıyla yalnız yaşayan epey komşumuz var.

Onlara ev yemeği, anne yemeği, sağlıklı yemek ulaştırayım istedim. Bu işe aslında ticaretten çok biraz sosyal sorumluluk projesi gibi baktım.

Ticaretten hiç anlamam zaten, herhalde bu da memurluktan gelmemle alakalı. Para alırken hâlâ utanıyordum. Burayı açalı yaklaşık 18 yıl oldu, ama kasada para alırken hâlâ bunalıyorum; hiç hoşuma gitmiyor.

Tek hedefim işe yaramak, iyi bir şey yapmaktı. Bu yüzden başladım ve çok şükür, hedefime ulaştım. Hiçbir zaman hırslı biri olmadım, sadece yaptığım yemeğe odaklandım. Asıl amacım her zaman sağlıklı yemekler yapmaktı. Kâr edip etmemek benim için ikinci planda oldu.

Peki ekibiniz İclal Hanım? Biraz ekibinizden bahseder misiniz?

İlk açıldığımızda ekibimizde 6 kişi vardı. Şunu da eklemek gerekir, biz burayı 3 kardeş kurduk, 2 yıl sonra kardeşlerim ayrıldı, ben onlarsız devam ettim. O zamandan beri; 18,5 yıldır mutfak ekibi hemen hemen aynı, ekibimizle aile gibiyiz. Aile müessesesi demek daha doğru bizim için.

Ekibimde kimse mesleğe profesyonel olarak başlamadı, hepsi burada yetişti. Burada

İCLAL MUTFAĞI

İclal AYDIN
Güvenlik Caddesi No:67/D
A.Ayrancı
(0312) 426 60 44
@iclalmutfagi

çalışan personelleri de en başta seçerken evde oturanları, daha önce hiç çalışmayan kişileri seçtim. Onlar, mutlaka çalışmanın ne kadar önemli bir şey olduğunu anlasınlar istedim. Kadınların kendi parasını özgürce kazanıp harcaması, o duyguyu tatmaları... En büyük dilediğim oydu.

Ben de profesyonel değildim yemek konusunda, ben de bildiklerimi öğrettim onlara. Ben de iynin daha iyisinin peşindeydim. Arkadaşlarım da çok güzel uyum sağladılar bana ve beni geçtiler. Benden daha iyisini yapıyorlar şimdi. Çok temiz çok güzel insanlarla çalışıyorum.

Bir de aile fertleri de işin içinde. Eşim ve çocuklarım da kendi başka işleri de olsa onların da desteği oluyor. Bu iş yardımlaşma olmadan olmaz.

“Sadece ekip değil aile gibi olan, Ayrancı halkı da ailem gibi.”

Biraz lokantadan bahsedelim; gündelik işleyiniz nasıl İclal Hanım? Neler pişiriyorsunuz?

Günlük olarak lokantada toplam 42 çeşit ürünümüz var; iki çeşit ana yemek, zeytinyağlılar, tatlı ve kurabiye çeşitlerimiz ve salata çeşitlerimiz. Bunların hepsi günlük olarak çıkıyor ve her ürün bir tencere, birer tepsi olarak çıkıyor. Seri üretim şeklinde yapmıyoruz. Bir ürün bitince o gün tekrar yenisi yapılmıyor. Aynı ev gibi aslında.

Aylık menüler hazırlıyoruz, 1 ay boyunca ne yapacağımız belli oluyor. Bir et ağırlıklı bir sebze ağırlıklı olmak üzere iki ana yemek oluyor. Çorba, pilav, et kavurma bunlar her gün oluyor.

Peki, biraz daha Ayrancı'dan devam edelim. Ayrancı'da mahalle ile ilişkileriniz, mahalle esnafı ile ilişkileriniz nasıl?

Mahalle esnafıyla ilişkilerim çok iyi. Zaten tüm alışverişimi esnaftan yaparım. Karşımdaki manavdan, karşımdaki marketten günlük alışverişimizi yaparız. Bakliyat gibi bazı ürünleri toptan aldığımız için büyük tedarikçilerden

temin ediyoruz. Ancak özellikle sebzemizi esnaftan alırız; anında alınır ve tüketilir. Benim stoğum yoktur.

Ben de burayı keşfettiğimden beri her geldiğimde onu fark ediyorum, çocuğu çocuğuyla ailecek gelen insanları çok görüyorum.

Bekarken gelmeye başlıyorlar, evleniyor, çocuğu doğuyor ve onunla geliyorlar. Can var, benim ilk torunum derim, şimdi 18 yaşında. Hiç unutmuyorum, Can'ın annesi, Can'a hamileyken bizim eski küçük dükkâna geliyor. Aile fertlerinin de lokantadaki yemeği yediğini görünce güvenip temizdir diye geliyorlar.

Ben de o gün uydurup bir lahana çorbası yapmışım, kendi kafama göre şunu koyarsam şu olur diyerek. Onu yemişlerdi. Çok beğendiler ve ondan sonra hep gelmeye başladılar ama ben o lahana çorbasını bir daha aynı lezzette yapamadım

Burada aile gibiyiz ve bu çok güzel.

Peki bu semtte yaşamak burada işletme sahibi olmak size ne hissettiriyor?

Ayrancı, Ankara'nın simgelerinden biri; eski bürokratların oturduğu, nezih bir semt. Ayrancı'ya sonradan gelen de buraya uyumlanıyor.

Aslında evlilik döneminde, eşim de ben de memur olduğumuz için yaşamımız hep lojmanlarda geçti. Memurken bir dönem burada Ayrancı'da lojmanda oturdum. Kendi evimize geçtikten sonra temelli burada yaşamaya başladık. Ayrancı'da aile gibiyiz ve aile olmak çok güzel.

Ayrancı' nın eski günlerinden güzel bir anınızı sorsam aklınıza ilk ne geliyor?

Ayrancı'da oturduğumuz ilk yıllarda lojmanda kaldığımız zamanlar, Şimşek Sokak'ın o karlı geceleri aklıma gelir. Çam ağaçlarına karlar yığılmıştı, o milenyum döneminde müthiş bir Şimşek Sokak vardı. O eski hali çok güzeldi. Şimdi çok kalabalıklaştı. Çok özel bir sokaktı, çift yönlü, çok güzel bir sokaktı; şimdi ise oldukça kalabalıklaştı.

Peki İclal Hanım, eklemek istedikleriniz var mı?

Burayı şimdiki aklımla 18,5 yıl önce açsaydım, hedeflerim çok daha farklı olurdu. Ben sadece işe yaramak için açmıştım ve hedefimi fazlasıyla tutturdum. Bundan sonra nasıl olur? Tabi artık 18,5 yıl bu iş için uzun bir süre. Bu süre boyunca her gün buradaydım, hâlâ da buradayım. Çok mutluyum çalıştığım için ancak bazen çok yorgun oluyorum. Artık bırakmam gerektiğini düşünüyorum bazen ama ben, insanlara verdiğim hizmette aksama olduğunda bırakırım gibi geliyor.

Gerçekten insanların yüzünde mutlu bir ifade ile buradan çıkarmak, o kadar büyük bir mutluluk ki, tüm yorgunluğunuzu unutuyorsunuz. İyi niyetle, dürüstlük, severek yapılan her işin geri dönüşü çok güzel oluyor ve mutluluk veriyor insana.

Çalışmak çok güzel, baktığınızda ben iki emeklilik dönemi çalışmış oluyorum. İlk işe başladığınızda o 20 yıl hiç geçmeyecek gibi geliyor. Ondan sonra bir an önce emekli olmayı iple çekiyorsunuz, zannediyorsunuz ki emekli olunca yapamadığınız her şeyi yapacaksınız. Ama öyle değil hayat...

Aslında hayat; yaşadığınız günün tadını çıkarabiliyorsanız ya da çıkarmaya çalışıyorsanız güzelleşiyor.

Babam hep ‘**Aklı olanın nasibi olur**’ derdi. Allah'ım, aklı vermiş, fikir vermiş, sağlıklı bir beden vermiş. Bunu gerektiği gibi kullanmak lazım. Olumsuz şeylerden uzak durmak, onlara odaklanmamak lazım. O zaman hem yaptığınız işin getirisini görüyorsunuz hem de hazzını yaşıyorsunuz.

Güzel bir şey yaptığımı düşünüyorum, iyi ki de yapmışım diyorum. Ayrancı çok güzel bir semt, Ayrancı insanı çok güzel, burada yaşadığım için çok mutluyum ve çok da şanslıyım.

Dilerim herkes dilediği gibi, istediği gibi yaşasın.

ŞEHRİN ROTASI

SEMA
ALEMDAR

@sehrinrotasi

Ankara'yı yürüyerek keşfetmeyi ve fotoğraflamayı seviyorum. Ankara benim hüznümü besliyor. Anıtkabir'in sevdalisiyim. @sehrinrotasi hesabı Ankara'yı az para harcayarak ve yürüyerek keşfetmek isteyenler için.

Bir şehir yürümeden nasıl keşfedilebilir ki?

İsmim **Sema Alemdar**, 92 Ankara doğumluyum. Anıttepe'de doğup büyüdüm. Benim çocukluğumda mahalle olarak da çok güzeldi burası. Gazetecilik okumayı çok istiyordum fakat halkla ilişkiler okudum. Medyaya hep ilgim oldu. Şimdilik sosyal medyadan ilerlemeyi düşünüyorum. Hamamönü ve Ulucanlar civarında doğup büyüyen, eski Ankara tarihine hakim anne-babam var. Çok şanslıyım onlardan dolayı, çok hikaye var onlardan edindiğim.

@sehrinrotasi hesabında insanlara "göstermeye çalıştığım" şeyler var

@sehrinrotasi hesabını açalı altı yıl kadar oldu. İnsanların işine yarayacak fikirler, işine yarayacak öneriler sunmak amacıyla çıktı. Parası olan insanlar mutlaka gidecek yerler, yeni mekânlar buluyorlar fakat orta halli kesimin bütçesini zorlamayacak seçenekler bulmakta zorlandığını görüyorum. Ben de onlardan biriyim. Ben de gittiğim mekânları seviyorsam ve orada bir samimiyet yakalıyorsam gitmeye devam ediyorum. Gittikçe ahabap olurum. Arkadaşlarımı, çevremi de götürüyorum. Kendim çok para harcamadan yapılabilecek şeyleri yapıyorum, sayfada da bunlar var. Burada çoğunlukla insanlara "göstermeye çalıştığım" şeyler var.

Biraz keşif biraz sokak fotoğrafçılığı

Tabii şu anda arayışlar çok çeşitlendi; çocuğumla nereye gidebilirim ya da evcil hayvanımla nereye gidebilirim gibi. Ben bunları keşfederek sunabilirim dedim. Buradan yola çıkarak biraz keşif sayfasına dönüştü. Ankara'nın her sokağını yürüyerek keşfetmeyi, fotoğraflamayı sevdiğim için sokak fotoğrafçılığından yola çıktık birazda. Terk edilmiş eski bir binayı keşfetmeyi ve onun tarihini öğrenmeyi seviyorum.

Fotoğraflamayı da seviyorum.

Anıtkabir olmadan olmaz

Mahallemin sokaklarını severim. Her yerinin park olmasını severim. Her yere kolayca yürüyerek ulaşabilmeyi severim. O yüzden benim için önemli bir yer ve de Ankara'nın tam merkezi olduğunu düşünüyorum. Orada doğup büyüdüm, orada okudum. Okullarım hep oradaydı. Hiç ayrılmadım. Anıttepe civarında Mebusevleri, Anıtkabir, Bahçelievler'in eski sokakları, ağaçlarını çekiyorum. Ayrancı da çok güzel ama benim için Ankara'nın en güzel yeri Anıttepe'dir ve Anıtkabir bunun en önemli sebebidir.

Yürümekle aram iyi ama flanör değilim

Her yere yürüyorum. Neredeyse Ankara'nın bir ucundan diğer ucuna bile yürürüm. Ankara daha düz bir yer olsaydı hayat daha kolay olurdu benim için. Kendimi flanör olarak isimlendirmem. O başka bir şey bence sanırım. Yani benim yaptığım o değil diye düşünüyorum.

Bütün sayfa yürümek üzerine değil. O yüzden öyleyim diyemem.

Sayfamda şu anda **walking vlog** (yürüyüş videoları) çekmeye çalışıyorum. Ankara'nın yürüme rotaları gibi. Yani yürümek eşittir keşfetmek gibi benim için. Bir şehir yürümeden nasıl keşfedilebilir ki? Sanırım bu bana babamdan geçmiş. Yurt dışına çıkma fırsatımız oldu ailemle. Kalacağımız yere yerleşir yerleşmez babamla çıkıp hemen şehri keşfetmeye başlarız. Ve tabii ki yürüyerek. Yani uzak bir yere gideceksek de bir tren, tramvay bileti alıp onunla gitmeyi tercih ederiz. Ama mutlaka ara sokakları bir yürürüz. Babam beni küçüklüğümde beri öyle yetiştirdiği için sanırım ben de o şekilde keşfetmeyi seviyorum.

Bütün şehirleri keşfetme merakım var ama tabii ki Ankara'nın hissi başka. Herkesin anlayamadığı o his var ya **"İstanbul ile Ankara'yı karşılaştırıp Ankara'yı önde tutanlar"** ve kimsenin bunu anlayamadığını söylemesi falan. Ankara gerçekten bir his bence. Yeri çok farklı ama her şehri keşfetmeye yönelik bir ilgim var.

Ankara benim hüznümü besliyor

Ben hüznü biraz seviyorum. Benim hüznümü besliyor Ankara. O yüzden önemli sanırım benim için. Sürekli kapalı bir havası var. Daha tek düze, daha düzenli, daha kurallı diğer şehirlerde olmayan karamsar bir şehir Ankara. Ankara kendini kimseye anlatmak durumunda hissetmiyor, bunun reklamını yapmıyor, bunu öyküleştiriyor. O yüzden herkese hitap eden bir şehir de değil. Sevenler yeter diye düşünüyorum.

Burada yapacak hiçbir şey olmadığını söyleyip, Ankara'yı sevmeyen çok arkadaşım var. Sayfa biraz da onun için var. Çünkü yapacak bir sürü şey sunuyoruz insanlara.

Benim sayfamı takip edip bu sayede sevdiğini söyleyenler var. Ben samimiyete çok önem veren biriyim. Bunu vermeye çalışıyorum. O yüzden mesela devamlı bir mekân paylaşımı yok, bir sürü başka şey daha var.

Takipçilerim genellikle Ankara dışından

Takipçiler genellikle Ankara dışından ve Ankara'ya taşınmadan önce beni bulanlar. Ankara'ya gelmek üzere olan öğrenciler. Onlara hep mesaj üzerinden ev bulmalarında, hangi civarlarda oturabilecekleri konusunda yardımcı olmaya çalıştım. Bugüne kadar hep böyle bir misyonum oluştu.

Ankara dışından bir arkadaşım gelecek gününbirlik onu nerelere götürmeliyim gibi çok sorular alıyorum. Sayfada da bunlara yardımcı olacak şeyler var. Aslında dürüst olayım, isminin **"Şehrin Rotası"** olmasının sebebi sadece Ankara'yla sınırlı değil her yere taşmayı istememden kaynaklı.

Bunu bir iş gibi görmediğim için planlı yapmıyorum. Mesela her hafta sonumu ayırmıyorum. Spontane de geliyor. İş çıkışı mesela Tunalı'dan Kızılay'a yürürken bir şeyi fotoğraflayıp o akşam bir içerik oluşturabilirim.

Ne kadar çok insana fikir verirse o kadar mutlu olurum. Yani büyük işbirlikleri ya da çok para kazanmak gibi hedeflerim yok. Böyle bir hedefim olsaydı 6 sene içinde zaten sayfa oralara gelirdi diye düşünüyorum. Dünyada ne kadar çok yeri keşfedebilirim ve insanlara bunu sunabilirsem o beni mutlu eder.

Ayrancı denilince "Antika Pazarı"

Benim için yine yürünüp keşfedilmesi gereken sokaklar ve mekânlarla dolu Ayrancı. Aklıma ilk gelen şey **Antika Pazarı**. O kadar bağdaşmış ki semtle. Aynı şekilde **Atakule** Ankara'nın simgesi, önce benim keşfetmem lazım. En son bir Tunalı rotası paylaşmıştım. Ayrancı için de bunu yapmamla ilgili mesajlar alıyorum. Şu anda bunun üstüne çalışıyorum.

Asla vazgeçmem dediğim yerler var

Kızılay'da sürekli gittiğim **Ankara Kültür Evi**. Benim için yeri çok özeldir, uzun yıllardır gidiyorum. Onun dışında Mebusevleri'ndeki **Ören Sokak** benim için önemli. Bir de **Ördekli Park** ve Kızılcık Sokak. Vazgeçmem dediğim yerler bunlar.

Ankara'ya ilk kez gelenlere önerilerim

Biri **Tunalı Hilmi Caddesi**. Çok hareketli bir yer. Başka bir yer önermezdim herhalde. **Ankara Kalesi**, müzeler olduğu için. Ve tam meydandaki **kahveci**. Daha birkaç gün önce oradaydım. Yemek için kale'de **Kebabçı Emin Usta**. Keşfedilmesi için **Yahudi mahallesi** derdim son olarak.

Ankara'yla ilgili takip ettiğim hesaplar

"Ankara Gusto"yu seviyorum. **"Duyuru Ankara"** var takip ettiğim. **"Ankara'da ne var"** hesabı da bence orijinal içerikler paylaşıyor. Ben ona önem veriyorum çünkü. O yüzden orijinal hesaplar önemli. **"Lavarla"**yı seviyorum. Bir de **"Ankara Apartmanları"** diye bir sayfa var, onu seviyorum.

KENTİN GÜNLÜĞÜ

SERCAN SEVGİLİ
@sercansevgili

Gece olunca Ayrancı: Uydudan semtimize bakış

Gündüz vakti Ayrancı'nın cıvıltılı sokaklarını, parklarında oynayan çocukları, kaldırım kahvelerinde çay içen komşuları iyi biliyoruz. Peki ya gece olunca bu tanıdık semt nasıl bir hal alıyor? Pencereleden süzülen ışıkların haritası bize ne anlatıyor? Bu sorulardan yola çıkarak bu sayıda Ayrancı'ya bir de yukarıdan, uydudan bakmak istedim.

Analizimin temelinde uydu görüntüleri var; ancak doğrudan tüm semti değil, ışık yoğunluğu açısından bize anlamlı veriler sunabilecek alanları mercek altına aldım. Özellikle kentsel yapıların yoğun olduğu yerler analizde yer aldı. Parklar ve yeşil alanlar, gece fazla ışık yaymadıkları için bu çalışmanın dışında bırakıldı. Zaten onlar geceleri karanlıkta kendi dinginliğine çekiliyor, belki de şehrin gerçek uykusunu onlar uyuyor.

Uydudan baktığımızda, Ayrancı'nın gece manzarası aslında bir nevi yaşamın gece ritmini yansıtıyor. Işıkların yoğun olduğu noktalar, geç saatlere kadar açık kalan marketlerin, evlerinde hâlâ ışık yanan komşuların, ya da gece geç saatlerde eve dönenlerin izi gibi. Bu da bize Ayrancı'nın geceleri nasıl bir dokuya büründüğünü gösteriyor.

Bu çalışma hem kent gözlemine dair yeni bir bakış sunuyor hem de yaşadığımız semti başka bir açıdan tanımamıza olanak sağlıyor. Belki de bu veriler, gelecekte aydınlatma politikaları, kamusal alan kullanımı ya da gece güvenliği üzerine düşünenler için de bir kaynak olabilir.

Gece ışığında Ayrancı'yı okumak, semtin gece hikâyelerini duyumsamak gibiydi. Bir gün hep birlikte, bu haritayla elimize feneri alıp sokak sokak gece yürüyüşü yapar mıyız, ne dersiniz?

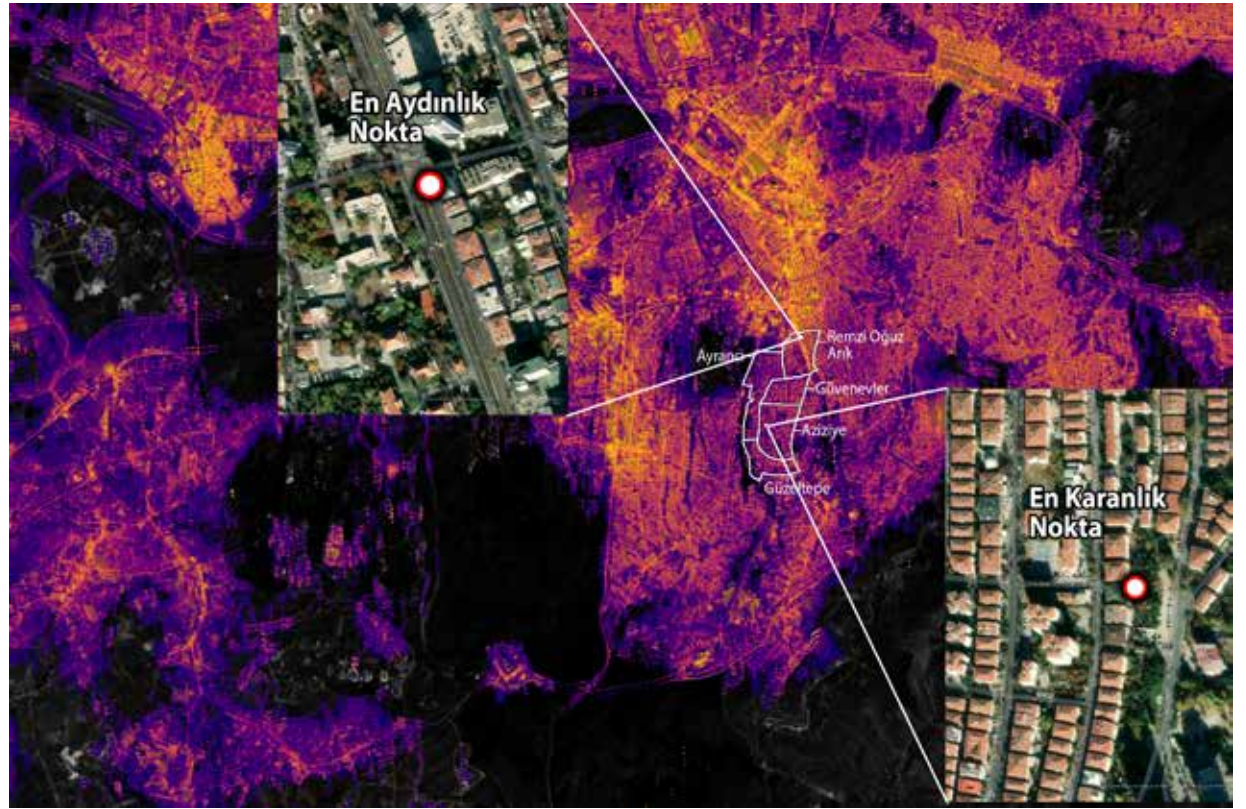
Ayrancı'nın komşu ışıkları: Gece Ankara'ya kısa bir bakış

Uydudan baktığımızda sadece Ayrancı değil, etrafındaki mahalleler ve Ankara'nın gece parlayan damarları da dikkat çekiyor. Özellikle Ankara'nın eski kent merkezi olan Ulus ve Kızılay, şehrin en aydınlık bölgeleri olarak öne çıkıyor. Gece boyunca süren hareketlilik, yoğun trafik ve ticari canlılık bu ışık haritasına birebir yansıyor.

Bu merkezleri takiben Eskişehir Yolu ve Konya Yolu, kentin doğu-batı ve kuzey-güney akslarında ışığın peşinden uzanıyor. Bu yollar, hem eski kent merkezine bağlanıyor hem de Ankara'nın çeperlerine doğru uzanırken ışıklı birer hat gibi göze çarpıyor. Uydudan bakıldığında adeta şehrin gece damarları gibi, Ayrancı'nın çevresinde nasıl bir ışık çemberi olduğunu da gözler önüne seriyor.

Ayrancı ise bu parlaklığa yakın ama bir o kadar da kendi halinde. Ne fazla parlıyor ne de karanlığa gömülüyor. Sanki gecenin içinde kendi ritmiyle yaşayan bir semt gibi...

Hoşdere yıllar süren tutsaklığından sonra biraz yardımı hak ediyor bence. Maviliğe hasret kalmış Ankaralıları için bir araç yolunun yerine Hoşdere'nin koyu ahşap çitlerinin yanında bir yaya yolu belirse herkes için daha iyi olmaz mı? Derelerin kayıp olmasının nedeninin taşkın ve sel riskini engellemek olduğunu düşünenlere ise yağmurlu bir günde metroya binmelerini tavsiye ederim.

Ayrancı'nın ışık haritası: En parlak noktadan en sessiz tepeye

Gece uydudan baktığımızda Ayrancı'nın kalp atışı gibi atan bir noktası hemen göze çarpıyor: Atatürk Bulvarı ile Kennedy Caddesi'nin kesişimi, yani Doğan Taşdelen Çağdaş Sanatlar Merkezi civarı. Bu bölge, Tunalı'ya olan yakınlığı ve kültürel-sosyal hareketliliğiyle zaten gündüzleri olduğu kadar geceleri de yaşayan bir yer. Hal böyle olunca, uydudan en parlak çıkan yerin tam da burası olması hiç şaşırtıcı değil. Kafelerden çıkan son müşterilerin gölgeleri, geç vakitlerde düzenlenen sergiler ve dolup taşan kaldırımlar bu ışıltının gerçek yüzü aslında.

Ama her ışığın bir gölgesi olur. Ayrancı'nın en karanlık noktası ise, daha önce "Hoşdere Hayali" başlıklı yazımda da yer verdiğim bölgeye denk geliyor: Kuzgun Sokak ile Portakal Çiçeği Caddesi'nin kesişimindeki yüksek tepe üzerindeki otopark alanı. Gündüzleri bile sadece araba sesini içeren, sessiz bu tepe, gece olduğunda şehrin geri kalanından neredeyse kopmuş gibi duruyor. Belki karanlık oluşu, belki de zamanında ona eşlik eden Ankara'nın kayıp derelerinden biri olan Hoşdere'nin asfalt altında uykuda olmasıdır.

Ayrıca, semt içindeki mahalleleri ışık yoğunluğuna göre sıraladığımızda, Remzi Oğuz Arık başı çekiyor. Onu sırasıyla Güvenevler, Aziziye, Güzeltepe ve Ayrancı Mahalleleri takip ediyor. Her biri farklı gece halleriyle, kendi temposunu ve ışık ritmini taşıyor. Remzi Oğuz Arık kentin en önemli yaşayan damarına

yakınlığı dolayısıyla ısı ısı parlarken, Ayrancı Mahallesi de belki sessiz sakin komşularımızın dinginliğini yansıtıyor.

İçinde bulunduğumda her seferinde bana birçok deneyim sunan bu semt, uzaydan bakınca da her defasında bambaşka bir hikâye anlatıyor. Bu ışık haritası bize sadece bir uydu fotoğrafı değil, Ayrancı'nın gece kimliğini veriyor. Nereelerde hayat sürüyor, nereelerde uykular erken başlıyor ya da nereler hâlâ hayal kuruyor... Kim bilir, belki bu karanlık noktalar gelecekte semtin yeni hikâyelerine ev sahipliği yapar. Her seferinde istediğimiz hayallerden biri olan semtin eski dostları kayıp dereleri bir gün uykusundan uyanır. Ve belki de başka aydınlıklar çıkarır karşımıza...

AYRANCIM GAZETESİ FOTOĞRAF YARIŞMASI

YARIŞMANIN KONUSU: AYRANCI'NIN RENKLERİ
Bir mahalleyi sadece sokakları değil, o sokaklardaki renkleri anlatır. Ve şimdi o renkleri senin gözünden görmek istiyoruz.

SEÇİLİ KURUL
Mustafa Ertekin, Nilgün Şahin, Tuğba Beşel, Kerem Turgut, Irmak Dalgıç Bulut

YARIŞMA TAKVİMİ
Yarışmanın Başlangıç Tarihi: 01.06.2025
Son Başvuru Tarihi: 17.10.2025
Sonuç Bildirim Tarihi: 20.10.2025
Sergi ve Ödül Töreni Tarihi: 26.10.2025

ÖDÜLLER
• 3 başarı ödülü (10.000 TL x 3)
• 3 mansiyon (4.000 TL x 3)
• 10 sergileme (1.000 TL x 10)

Ayrancım Gazetesi 3. Fotoğraf Yarışması

Ayrancım Gazetesi herkese açık "Ayrancı'nın Renkleri" konulu, ödüllü fotoğraf yarışması düzenliyor. Yarışmaya katılmak için Ayrancı semtinde çekilmiş en fazla 10 eseri 17 Ekim 2025 tarihine kadar ayrancimgazetesi@gmail.com adresine göndermek gerekiyor.

Ayrancım Gazetesi'nin üçüncü kez yapacağı fotoğraf yarışması "*Ayrancı'nın Renkleri*" konusunu ele alarak semtin sokaklarındaki duvarlar, çiçekler, tabelalar, pazar yerleri gibi renkli anları çalışılabilir gibi aşağıdaki temalardan yararlanılabilir.

Kaldırım Bir Dünya: Ayrancı (Sokak lambası, kaldırım çatlakları, park eden bisikletler gibi küçük ayrıntılardan semtin hikâyesini bir karede anlat)

Ayrancı'da Sabah ve Akşam (Aynı yerin sabah ışığı ve akşam saatlerindeki hali; günün farklı ruhlarını yakala)

Ayrancı'nın Işıkları (Gece çekimleri: Sokak lambaları, apartman ışıkları, vitrin yansımalarını kadrajına al)

Gölgedeki Ayrancı (Güneşin ve ışığın oluşturduğu gölgeler: duvarlar, merdivenler, ağaçlar. Ayrancı'nın gün içindeki sessiz dilini göster)

Ayrancı Mevsimi (İlkbahar çiçekleri, yaz güneşi. Mevsimlerin Ayrancı üzerindeki izlerini keşfet)

Bu başlıklar altında kendi perspektifinden çektiği fotoğrafları bizimle buluşturmak isteyen herkese açıktır. Her bir kategori, Ayrancı'nın farklı bir yüzünü gösteriyor. Amacımız; bu semtin zamanını, ışığını, rengini ve duygusunu farklı renklerle belgelemek.

Yarışma Koşulları:

- Yarışmaya katılım ücretsizdir.
- Yarışmaya gönderilen fotoğrafların Ayrancı Senti Mahalleleri (Ayrancı, Aziziye, Güvenevler, Güzeltepe ve Remzi Oğuz Arık Mahalleleri) sınırları içerisinde çekilmiş olması zorunludur.
- Her katılımcı yarışmaya "Ayrancı'nın Renkleri" kavramının kendisine çağrıştırdıklarını bizlerle fotoğraf disiplini ile anlatan en az 3 (üç) - en fazla 10 (on) adet sayısal Renkli veya Siyah- Beyaz fotoğraf ile katılacaktır.
- Yarışma; tüm amatör ve profesyonel katılımcılara açıktır. Son Katılım Tarihi itibarıyla 18 yaş ve altı katılımcıların Veli/Vasi izin Belgesi/Muvafakatnamesini imzalayarak yarışma sekreteriyasına ulaştırmaları gerekmektedir. Bu belgeyi göndermeyen 18 yaş ve altı katılımcılar yarışma dışı bırakılacaktır.
- Yarışma online (çevrimiçi) fotoğraf sistemine göre yapılacağından, alternatif hiçbir gönderi (kargo, elden teslim vb.) kabul edilmeyecektir.
- Yarışma fotoğraflarının online (çevrimiçi) olarak ayrancimgazetesi@gmail.com adresine gönderilecektir.
- Yarışmaya katılacak fotoğraflar, JPG/JPEG formatında, 150-300 DPI çözünürlükte,

8-12 sıkıştırma kalitesinde kaydedilmeli ve dosyaların boyutları 1 Mb'den az olmamalı, 4 Mb'yi de geçmemelidir.

Seçici Kurul :

- Mustafa Ertekin / Fotoğraf Sanatçısı
- Nilgün Şahin / Fotoğraf Sanatçısı
- Tuğba Beşel / Fotoğraf Sanatçısı
- Kerem Turgut / Fotoğraf Sanatçısı
- Irmak Dalgıç Bulut / Ayrancım Derneği

Yarışma Takvimi:

Yarışmanın Başlangıç Tarihi : 01/06/2025
Son Başvuru Tarihi: 17/10/2025
Jüri Toplantı Tarihi : 18-19/10/2025
Sonuç Bildirim Tarihi : 20/10/2025
Sergi ve Ödül Töreni Tarihi : 26/10/2025

Ödüller

Ödüller her yarışmacının 3 eseri seçilerek yarışmacıya verilecektir.

- 3 başarı ödülü (10.000 TL x 3)
- 3 mansiyon (4000 TL x 3)
- 10 sergileme (1000 TL x 10)

Yarışma Sekreteriyası-İletişim:

Yarışmaya ilişkin bilgi edinmek isteyenlerin öncelikli olarak mail yoluyla bize ulaşmalarını rica ediyoruz.

E-posta: ayrancimgazetesi@gmail.com

Yarışma şartnamesinin tamamı web sitemizde.

<https://ayrancim.org.tr/?p=11633>

YAZARKEN

EZGİ ACAR
B.HİLAL
ÖZTÜRK

Bir kentin sokaklarını araç trafiğine kapatmayı konuşmak, sadece bir ulaşım meselesi değil; yaşadığımız yeri birlikte yeniden tasarlamamızın, mahalleye sahip çıkmanın bir yoludur.

Trafiksiz sokaklar mümkün mü?

Görsel çalışma: Sercan Sevgili

Kent yaşamı, her geçen gün biraz daha yoğunlaşıyor. Bir yanda araç trafiğinin hızla arttığı caddeler, diğer yanda kendine yer açmaya çalışan yayalar. Bu sıkışıklık sadece fiziksel değil; sosyal hayatımızı, çevreyi ve sağlığımızı da etkileyen bir mesele. Oysa kent dediğimiz yer, yalnızca bir ulaşım ağı değil, insanların karşılaştığı, çocukların oynadığı, komşuların sohbet ettiği canlı bir organizmadır. Şüphesiz bu organizmayı yaşatan en önemli aktörlerden biri de yayalardır. İşte tam da bu nedenle yürünebilirlik, kentlerin yalnızca ulaşım açısından değil, sosyal, kültürel ve ekonomik açıdan da yaşanabilir olmasını sağlayan temel bir ilkedir. Yürünebilir alanlar, kentli yaşamını destekleyen karşılaşmaları mümkün kılar; kamusal mekânı canlandırır, aidiyet duygusunu pekiştirir ve kentte olma hâlini anlamlı kılar. Ancak bugünlerde artan nüfus ve plansız büyümenin gölgesinde, kentlerimizde sokaklar giderek yayalardan alınarak araçlara teslim ediliyor.

Jane Jacobs'a göre 'Şehir demek seçeneklerin çoğalması demektir. Öte yandan etrafta rahatça dolaşamazsak seçenek çokluğundan faydalanmamız mümkün değildir.'¹ Burada trafiksiz sokakları düşlerken erişilebilirlik konusunu da gözden geçirmemiz gerektiğini unutmamak gerekiyor. Bir kentin sokaklarını araç trafiğine kapatmayı konuşmak, sadece bir ulaşım meselesi değil; yaşadığımız yeri birlikte yeniden tasarlamamızın, mahalleye sahip çıkmanın bir yoludur.

Birçok kentte, özellikle Avrupa'da, şehir merkezlerinin büyük bölümleri sadece yayalara ayrılmış durumda. Bu uygulamalar sayesinde o bölgelerde hava kirliliği azalıyor, sokaklar sessizleşiyor, insanlar daha çok dışarı çıkıyor. Üstelik yalnızca çevre değil, esnaf da kazanıyor. Trafiğe kapatılan sokaklardaki dükkanlar, artan yaya trafiğinden olumlu etkileniyor. Türkiye'de de bazı örnekler var. İstiklal Caddesi, Sakarya Caddesi gibi alanlar uzun süredir araçsız.

Buralarda yürümek, oturmak, alışveriş yapmak daha keyifli. Ama her mahallenin yapısı farklı; o yüzden çözümün de yere özgü olması gerekiyor.

Trafiksiz alanlar ne sağlar?

Yayalaştırma uygulamalarının getirdiği başlıca faydaların başında araçların yarattığı hava kirliliği ve gürültünün azalması yer alır. Sokaklarda yayalar için daha özgür ve güvenli ortam yaratılacağı için alan yürünebilirlik bakımından daha çekici bir hale gelir. Yürünebilirlik, kamusal mekânı renkli, canlı ve dinamik hale getirir; yürünebilir mekânlar, toplumsal etkileşime aracılık ederek, toplumsal yaşamı güçlendirirler; toplumsal uyumun ve yaşanabilir toplulukların gelişmesine katkıda bulunurlar.² Canlı ve dinamik kamusal mekânlar, sosyal yaşamı harekete geçirerek hem ticari canlılığı artırır hem de alanın kendiliğinden değer kazanmasına zemin hazırlar; böylece kullanıcı sayısı artar, ekonomik ve sosyal etkileşim birbirini besler.

Ayrancı için neler mümkün?

Ayrancı, canlı bir mahalle. Yürüyerek birçok yere ulaşılabilir. Ancak bazı sokaklarda araç yoğunluğu, yayaların hareketini zorlaştırıyor. Peki nerelerde bir değişim mümkün olabilir? Küçük işletmelerin bulunduğu ve ticaretin yoğun olduğu sokaklar, araçlardan arındırıldığında sadece alışveriş için değil, sosyalleşmek için de tercih edilen yerlere dönüşebilir. Okul çevreleri gibi çocukların güvenliğini önceleyen, okul giriş-çıkış saatlerinde araçlardan arındırılmış bölgeler hem aileleri rahatlatır hem de çocukların bağımsız hareketini destekler. Ayrıca haftanın belli günlerinde kurulan pazarların olduğu sokaklarda geçici yayalaştırmalar uygulanabilir. Bu sayede alışveriş yapanlar rahat eder, ortam daha düzenli olur.

Her yer kapatılsın mı? Esnek modeller gündemde?

Trafiğe kapalı alanlar oluşturmak, mutlaka sürekli ve tamamen bir kapatmayı gerektirmiyor; farklı alternatifler de mümkün.

- **Tam yayalaştırma:** Özellikle sosyal yaşamın yoğun olduğu bazı sokaklar kalıcı olarak trafiğe kapatılabilir.
- **Saatlik/günlük düzenlemeler:** Hafta içi belli saatlerde ya da hafta sonları uygulanan kısıtlamalar hem denge sağlar hem de kullanıcı tepkilerini ölçme fırsatı sunar. Ayrıca bu konuda işletmelerin en büyük endişelerinden biri olan lojistik süreçlerini yönetebilmeleri için de fırsatlar yaratabilir.
- **Etkinlik bazlı kapatma:** Mahalle etkinlikleri, açık hava sinemaları, çocuk şenlikleri gibi durumlar için sokaklar dönemsel olarak trafiğe kapatılabilir.

Bu uygulamalar, mahallede yaşayanların günlük yaşamını zora sokmadan, süreci deneyimleyerek planlamaya imkân sağlar ve hem ihtiyaçlara hem de beklentilere uygun bir yol haritası çizilebilir. Elbette bu değişikliklerin herkes açısından farklı etkileri olabilir. Araç sahiplerinin alternatif güzergâh arayışı, esnafın müşteri kaybı endişesi veya otopark ihtiyacı gibi konular dikkate alınmalı. Ancak bu kaygılar, iyi planlanmış bir sürecin önünde engel değildir. Uygulamaya geçmeden önce, küçük çaplı pilot uygulamalar yapılabilir, düzenli olarak mahalleliyle anketler ve toplantılar organize edilebilir. Tam da bu yüzden katılımcı bir süreç hayati önem taşır. Mahallede yaşayanlar, esnaf, çocuklu aileler, dezavantajlı gruplar... Herkesin sesi duyulmalı. Pilot uygulamalarla işe başlamak, eksikleri görmek ve ortak bir çözümde buluşmak en sağlıklı yöntem olabilir.

Birlikte karar verelim

Trafiksiz sokaklar, sadece bir ulaşım politikası değil; yaşanabilir, sağlıklı, dayanışma dolu bir mahalle için güçlü bir adım. Bu konuda önemli olan, her kesimin ihtiyaçlarını ve beklentilerini duyabileceğimiz katılımcı bir süreç inşa etmektir. Ayrancı'nın sokakları yalnızca geçilen değil, birlikte yaşanan alanlar olsun istiyorsak, bu dönüşümü birlikte tartışmalı, birlikte karar vermeliyiz.

Sonuç ve yol haritası

Trafiksiz sokaklar, geleceğin şehirciliğinde bir lüks değil, bir ihtiyaç. Ayrancı gibi insan ölçeğinde, yaya dostu bir mahallede bu adımları atmak hem mümkün hem de hakkımız. Bu hakkı hayata geçirmek için hep birlikte harekete geçmeliyiz. Önce küçük adımlar atacağız. Birkaç pilot sokakla başlayacak bu yolculuk, zamanla tüm mahalleye yayılacak. Esnafla, komşularla, çocuklarla, yaşlılarla birlikte düşüneceğiz. Herkesin yaşamına dokunan bir kararda, hiç kimse dışarıda kalmayacak. Bu dönüşümün gücü, ortak akıldan doğacak. Yerel yönetimlerle diyalog kuracağız. Teknik düzenlemeleri, idari adımları birlikte planlayacağız. Çünkü bu sadece bir trafik düzenlemesi değil, başka bir mahalle yaşamına açılan kapıdır. Bu adımları birlikte atarsak, sokaklarımızı sadece geçilen değil, yaşanan yerler haline getirebiliriz.

¹ Jacobs, J. (1961). Büyük Amerikan Şehirlerinin Ölümü ve Yaşamı, çev. Doğan. İstanbul: Metis Yayınları.

² Forsyth, A. ve Southworth, M., "Guest Editorial: Cities Afoot—Pedestrians, Walkability and Urban Design", Journal of Urban Design, 13 (2008), akt. Züleyha Sara ve Zübeyde Müge Akkar Ercan, "Daha Yaşanabilir Kentler İçin Mikro Ölçek Bir Yürünebilirlik Modeli", ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi, 34(1) (2017): 231-265

AYIN DOSYASI **Gökçen Tuncer:** Kentsel politikalarda yaşlı nüfusa odaklanılmalı **Yaşlanan ve yalnızlaşan Ankara**

Ankara on yıl öncesine bakarak giderek yaşlanıyor. Yalnız yaşayanların sayısı hem yaşlılık hem de boşanmaların artışına bağlı olarak yükseliyor. Bütün ülkede yalnız yaşayanların sayısı başkentin nüfusuna yaklaşmış. Bundan sonrası için kentsel politikalar belirlenirken yaşlı nüfusa odaklanılması zorunlu hale gelecektir.

BİRLİKTE

Ankara'nın giderek yaşlandığını söylüyorsunuz, bunu konuşabilir miyiz biraz?

Bu mesele önce nüfus artış hızıyla başlıyor. Neden özellikle Ankara'yı ele aldım? Çünkü nüfus artış hızının Türkiye'de çok dramatik şekilde düşmeye başlamasının ardından, "Ankara için bu durum nasıldır?" bunu gösteren rakamları merak ettim.

Öncelikli sorun nüfus artış hızının düşmesi

Nüfus artış hızı Türkiye genelinde 2022'de binde 7'ymiş, bu 2023'de binde 1.1'e kadar gerilemiş. 2024'de tekrar yumuşak bir artış var, binde 3.4 gibi.

Ankara'da ise daha dramatik bir değişim var. Bunun nedenini sadece doğumlar olarak almamalıyız. Genç nüfusun o şehri tercih etmesi, okumak için, iş bulmak ya da daha iyi bir işe geçmek için göç etmesi olarak da ele alabiliriz. Dolayısıyla nüfus artış hızını bu iç göçler ve eğitim de etkiliyor.

Ankara'da nüfus artış hızı 10 yıl önce binde 20'ler seviyesindeymiş, 2023'e baktığımızda dramatik bir düşüş var binde 3.7'ye kadar gerilemiş. 2024'te ise binde 10.4. Bu sıçrayışın nedeni de elbette ki deprem. Deprem sonrası alınan göçün kaynağının hem deprem bölgelerinden hem de İstanbul gibi deprem korkusunun çok yüksek bölgelerden olduğunu söyleyebiliriz.

Yaşlı nüfus artıyor

Şimdi Türkiye yaşlanıyor endişemiz var.

Gazeteci Gökçen Tuncer

İktidarın bu yılı "Aile Yılı" ilan etmesi bu sebebe dayandırılıyor. Bunun sonuçlarını ileriki zamanlarda göreceğiz ama şu anda gerçekten yaşlanıyor muyuz, yaşlanmıyor muyuz diye baktığımızda şunu söyleyebilirim; yaşlı nüfusun toplam nüfus içerisindeki payı ilk defa çift taneli bir seviyeyi 2023'te gördü ve %10'u aştı. 2024'te %10.6 oldu.

Ankara ise öğrenci nüfus nedeniyle hep Türkiye ortalamasının altında kalmıştı. Ancak şu anda Ankara geneli de Türkiye ortalamasına yaklaşmış durumda. Yani şöyle söyleyebiliriz; Türkiye ne kadar hızlı yaşlanıyorsa Ankara da neredeyse aynı hızda yaşlanıyor. Bir karşılaştırma yaparsak; 10 yıl önce yaşlı nüfusun toplam nüfus içerisindeki payı Türkiye'de %8'e yakınmış, Ankara'da ise %7.3'ü ve 10 yıl içerisinde bu oran Türkiye'de %10.6 Ankara'da ise %10.4'e yükselmiş.

Kentsel politikalarda artık yaşlı nüfusa odaklanılmalı

Elbette ki Ayrancı gibi eski semtlerde bu oranın biraz daha yüksek olduğunu görmemiz şu anda çok normal. Aslında gerçekten hızlı bir artış bu. Ankara'da 65 yaş üstü nüfus 2014 yılında 375 bin civarındaydı. Bu sayı 610 binin üzerine çıkmış durumda. Şehrin 5.8 milyon gibi bir nüfusu olduğunu düşünürsek 65 yaş üstü nüfus 1-2 sene içerisinde 2'ye katlayarak 750 bini görecektir. O sebeple yaşlılar için yapılacak politikalara daha fazla odaklanılması gerek.

Ortanca yaş verilerine bakarsak; Türkiye geneli için ortanca yaş 2000 yılında 25 seviyesindeydi, 2025 yılında 34.4'e kadar çıktığını görüyoruz. Bu da çok hızlı bir artış. Ankara'da ise ortanca yaş bunun da üzerinde ve 35,9 seviyesinde. Yani öğrenci nüfusu nedeniyle daha genç olmasından övündüğümüz Ankara'nın da ciddi anlamda yaşlandığını görüyoruz. Ülkemizde yaşlı nüfusun en fazla olduğu Sinop'ta bile ortanca yaş şu anda 42.5. Ankara'da ise dediğim gibi 35.9. Bu yüksek bir oran.

Evlenme yaşı yükseliyor, doğurganlık düşüyor

Bunu başka bir veriyle somutlaştırmak istersek, ilk evlenme yaşı da yine "yaşlanan nüfus" konusunda dikkatle incelenen verilerden biridir. Türkiye'de ilk evlenme yaşı kadınlarda 24'lerden 26'ya kadar çıkmış durumda. Erkeklerde de 28'e çıkmış durumda. Bunun ekonomik nedenleri de var tabii.

Yine doğurganlık hızına da bakarsak Türkiye için toplam doğurganlık hızı 2001'de kadın başına 2.38 çocuk iken 1.51'e kadar gerilemiş durumda. 2019'da bu ikinin altına ilk defa indiğinde büyük bir panik yaratmıştı, şimdi

1.51. Ankara’da ise doğurganlık hızı 2018’de 1.65 çocuk olarak ölçülüyordu şu anda 1.20. Ankara gerçekten de beklediğimizden çok daha hızlı yaşlanan bir şehir gibi görünüyor bu verilere baktığımızda.

Evlilikler artıyor, boşanmalar “daha da” artıyor

Gençlerin evlenmeye pek gönlü olmadığından bahsettik. Evlenme ve boşanma istatistiklerine baktığımızda şunu diyebiliriz; boşanma hızının artışı evlenmeye kıyasla biraz daha fazla.

Ankara için de böyle.

Kaba evlenme hızı yani bin kişilik nüfus başına düşen evlenme sayısı tüm ülke için binde 8.35’ten 6.65’e kadar gerilemiş. Ankara için bu oran binde 6.43 iken şimdi 6.38’lere gerilemiş durumda. Boşanma istatistiklerinde Türkiye ortalaması binde 2.19, Ankara’da ise bu durum binde 2.65 diyebiliyoruz.

Yalnız yaşıyoruz

Bu arada yalnız yaşayanların sayısının da arttığını görüyoruz. 2015’de yalnız başına yaşayanların sayısı 3 milyon civarlarındaymış şimdi 85 milyonluk ülkenin 5.3 milyonu yalnız yaşıyor. Neredeyse koca bir Ankara nüfusu kadar insan yalnız yaşıyor bütün ülkede. Gerçekten dramatik bir veri diyebiliriz buna. Bunun büyük çoğunluğu İstanbul’da. Yalnız yaşayanların 943 bin 363’ü İstanbul’daymış, 384 bin 201’i de Ankara’da yaşıyor. 24-40 yaş arası önemli bir artış var tabii yalnız yaşayanlarda.

Eskiden Ankara’ya gelen öğrencilerin büyük kısmı Ankara’da kalmaya devam ediyordu. Çünkü burada kendilerine istihdam sağlanabiliyordu. Ancak bu durum artık değişmiş durumda. Gelen gençleri, özellikle yetişmiş mühendisleri kaybediyoruz. Ankara’da barınamıyorlar. Çünkü Ankara’da da artık yaşam koşulları pahalılaştı. Dolayısıyla gidebilenler yurt dışına gidiyorlar, gidemeyenler memleketlerine dönüyorlar.

İstanbul’daki deprem korkusu, Ankara’da ulaşım sorunu var

Yıllardır Ankaralıyım. Uzun süre İstanbul’da da yaşadım. Ve artık kesinlikle “*Ankara’da trafik sorunumuz var*” diyebilirim.

Ayrancı’da yaşayan yaşlı nüfusun bütün yaşam alanı Ayrancı olabilir. Ancak başka yere gitmek istediğinde ciddi anlamda sorun yaşıyor. Ankara’da şöyle bir sıkıntı var, her yere gitmek için Kızılay’a inmek zorundasınız. Haritadan size 10 dakika uzaklıkta görünen bir yer için bile önce Kızılay’a inmek zorundasınız. Sonra başka yerlere ulaşabilmek için otobüs, minibüs bulmanız gerekiyor. Birkaç vasıta değiştirmek yaş arttıkça çok daha zor oluyor. Yaşlılarımız için hastaneye gitmek aynı zamanda büyük bir ulaşım sorunu demek. Büyük bir Ankara sevdalıyım ama “*Ankara-İstanbul kıyasında en çok neyi eleştirirsin?*” dersiniz kesinlikle “*Ulaşım problemi*” derim.

Ama hâlâ çok iyi bir şeyler var. Ankara bence hâlâ güvenli bir kent diyebiliriz. Bir kadın olarak İstanbul’da 10 yıl yaşadım. Son 2 senedir yeniden Ankara’da yaşıyorum. İstanbul’da yaşarken hissettiğim tedirginliğimin hiçbirini Ankara’da yaşamadım, hissetmedim.

Yaşlıların kent yaşamına katılımında, bu hizmetleri sunanlar anlamında ne tür hizmetlerin eksik olduğunu söyleyebiliriz?

Bence zaten belediye hizmetleri ve merkezi yönetim hizmetlerini ayrı ayrı düşünmek biraz üzücü. Bunun normali şu; merkezi yönetim ve yerel yönetim birlikte ve ortak akılla çalışabiliyor diye övülüyor olmamız gerekir. Ancak ne yazık ki, böyle bir ayırım var bulunduğumuz noktada.

Yaşlıların kültürel hakları göz ardı ediliyor

İkinci olarak kentsel ihtiyaçları mahalle mahalle değerlendirmek gerekiyor. Şimdi Ayrancı gibi, Kavaklıdere gibi Ankara’nın hem en eski hem belki yaş ortalamasının biraz daha yüksek olduğu, halk arasında “*nezih*” kabul edilen semtlerinde bu hizmetlerin daha iyi ve tam olduğunu görebiliriz. Ya da hizmetlerden memnuniyet oranlarının yüksek olduğunu görebiliriz.

Peki Ankara’nın dış cepheleri, oralar ne şekilde? Mesela bir Kazan’da ne oluyor? Evren diye bir ilçesi var bu şehrin, oralarda yaşlılar yok mu? Oralardaki insanlar bu hizmetlere nasıl erişebiliyor? Elbette ki bir sağlık sorunu olduğunda bir şekilde buna cevap alıyordur. Peki bu yaşlılarımızın Kuğulu Park’taki bir festivali görme hakkı yok mu?

Kentsel hizmetler dediğimizde sadece sağlık, ulaşım gibi hizmetleri düşünüyoruz. Ancak sosyalleşme de, kültürel aktivitelere katılım da bir kent hakkıdır. Dolayısıyla ben bunun en başta Ankara’nın daha gelir seviyesinin düşük olduğu mahallelerdeki yaşlıların hakkı olduğunu düşünüyorum. İstanbul’da yaşayıp deniz görmeden yaşamını tamamlayanlar gibi Ankara’da yaşayıp kaleyi görmeyenler, Anıtkabir’e gitmeyenler var gerçekten. Bence çok ciddi bir eksiklik.

Otobüs duraklarındaki reklam panolarında bazı belediyelerin “*Ankara gezilerimiz başlıyor*” gibi ilanlarını görüyorum. Ben onlardan bir tanesine katılmıştım, kalenin etegindeki kazı alanı gezisiydi. Çok etkilendim. 65 yaş üzeri komşularımızın sağlık koşulları, yürüme koşulları gibi koşullar da gözetilerek bu tür hizmetler sunulabilir.

Sağlık hizmetlerine erişimde randevu sıkıntısı

Bunların dışında sağlıkla ilgili sıkıntılar da var. Belediyelerin ambulans hizmeti, evde bakım hizmetleri var. Belli bir gelir seviyesinin altında olan yaşlılara yapılan maddi destekler var. Ama sadece yaşlılar için değil Türkiye’nin genelinde hastanelerden randevu alınamaması gibi önemli bir sorun var.

Oralarda da belli bir yaş üstüne yine öncelik sağlanıyor ama bazen çok mühim bir röntgen için işte birkaç ay sonrasına randevu veriliyor. Hastanelerde ayakta sıra bekleme dönemi bitmiş olabilir ama bu sefer de evinizde aylar sonrasına gelecek bir muayene ya da röntgen için sıra bekliyorsunuz. Bunların hızlandırılması adına hem yerel hem merkezi yönetimde bazı projeler geliştirilebilir diye düşünüyorum.

Bu noktada şehir hastaneleri politikası çok eleştiriliyor. Etik Şehir Hastanesi ve Bilkent Şehir Hastanesi arasında Ankara ikiye bölünmüş durumda. Her ikisine de Ayrancıdan ulaşmak çok zor.

Muhtarlarımız aracılığıyla Ankara Büyükşehir Belediyesi’ne dilekçeler verildi Ayrancı’dan şehir hastanesine doğrudan otobüs konulsun diye.

Burada hasta olan, rahatsız olan birisinin şehir hastanesine ulaşması kendi vasıtası varsa mümkün. Yoksa buradan otobüs bekleyecek Kızılay’a incek, Kızılay’dan metroyu binecek, şehir hastanesinde incek, metrodan hastaneye yeniden otobüse binecek hasta haliyle. Şehir hastanesi mantığı bu haliyle çok eleştiriliyor.

Yaşlıların kente katılımı noktasında sitelerde yaşamayla Ayrancı gibi mahallelerde yaşamaları arasında bir fark var mı?

Bu tamamen aslında şehir bölge planlama uzmanlarının konusu. Her şey bir arada olsun, insanların alışverişini, sporunu yapsın ve bunları, o siteden asla çıkmadan yapsın. Neden? Çünkü “*çok güvenli*” mantığı yanlış bir mantık.

Çünkü bu sefer de yaşlıları insanlardan, toplumdan izole ediyorsunuz. Böyle olunca da toplumsal dayanışma kırılıyor. Yani birine ihtiyacınız olsa size ulaşan kişi sayısı azalmaya başlıyor. Diğer taraftan da eski mahallelerde düzgün olmayan ya da çok yüksek olan kaldırımlar, araç park yerleri, engelli vatandaşlarımızın sokakta rahat edememesi gibi başka bir problemler var. Bu aynı zamanda ahlaki de bir problem ve her yere yansıyor.

Cumhuriyetin kuruluş dönemi kent planlaması daha doğruymuş

Ankara’nın Cumhuriyet dönemi planlaması aslında tamamlanamadı. Bir cumhuriyet aksı var Çankaya Köşkü’nden başlayıp Ulus’a kadar uzanan ve şehir bunun etrafında kuruluyor. Avrupa şehirlerinde de şehrin nehirlerin etrafında kurulduğunu görüyoruz. Bahsettiğimiz Cumhuriyet aksı aslında o kadar iyi plandı ki, bugüne kadar şehrin ihtiyaçlarını karşıladı. Burada daha fazla yeşil alan, daha fazla kamusal alanlar olduğunu görüyoruz. Her yaştaki yurttaşların buralardan faydalandığını da görüyoruz. Şimdi bu aksın dışına birazcık çıktığımızda planlamanın nasıl bozulduğunu, yurttaşlar için bir yerden bir yere gitmenin daha zor hale geldiğini görebiliriz. Dolayısıyla bir şehri planlarken her parametreyi hesaplamak zorundasınız.

Bu şu demek değildir; bizim yeni bir inşaat politikamız var, çok yüksek güvenli siteleri yapacağız. O sitelerin içerisinde spor salonu da olacak, havuz da olacak, alışveriş merkezleri de olacak ve onun içerisinde çıkmayacaksınız. O zaman kent nereye gidiyor? Buna kent planlaması denilemez sadece site planlaması denir.

Şehrin diğer bölgeleri, ilçeleri arasındaki bütün iletişim kanallarını koparırsınız, insanları diğer insanlardan soyutlarsınız. Dolayısıyla bu tür yeni yapılaşma, yüksek güvenli siteleri vs. toplumsal açıdan da, ekonomik açıdan da bir dejenerasyona neden oluyor. Onun yerine topluma nasıl daha fazla olumlu şey katabiliriz, şehirde bazı küçük şeyleri değiştirerek daha büyük faydayı sağlarız diye düşünülmesi lazım. Bu konunun daha çok konuşulması lazım.

**mahallenin
sesi
ne diyor?**

Yaşlanan Ayrancı

Size göre Ayrancı semtinin nüfusu da yaşıyor mu? Ayrancı yaşlanan nüfusun ihtiyaçlarını karşılamaya uygun bir semt mi? Beklentileriniz neler?

“Yaşlı ve desteğe muhtaç kimseler kayıt altına alınmalı”

Ramazan Topoğlu (64)
Maliye Bakanlığı, Emekli Şube Md.

Eski yıllardan bu yana semtimizde oturanlar yaşlandı. Evlatları evden ayrılıp, eşini de yitirenlerden yalnız yaşayanlar da çoğaldı. Ayrancı yaşlıların da her türlü ihtiyacın rahatlıkla karşılandığı bir semt. Hemen her sokak ve caddede temel ihtiyaçları karşılayan her türlü esnaf bulunuyor. Ayrıca Portakal Çiçeği, Dikmen Vadisi ve irili ufaklı parklar ve yeşil alanlar Ayrancı'da her evin bahçesi sayılabilecek şekilde yakın. Ayrancı'da oluşan mahalle kültürü ve dayanışması da yaşlıları koruyup kollayan bir manevi faktör oluşturuyor. Ayrancı'da 5 mahalle muhtarlığı yalnız yaşayanları ve desteğe muhtaç yaşlıları kayıt altına alabilmeli, onların ihtiyaçlarını karşılayabilecek kamu desteklerini sağlamaya hazır olmalı.

**mahallenin
sesi
ne diyor?**

“Ayrancı yaşlıdostu bir semt”

Fatma Arslan (24)
Şehir Plancısı

Her ne kadar yaşlı nüfusu fazla olsa da, Ayrancı'yı genç ve dinamik görmekteyim. Yaşlanan nüfusun ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik sosyal altyapı ve projelerle desteklenen bir semt olduğunu düşünüyorum. Semtin merkezi konumu, ulaşım kolaylığı ve sosyal olanakları, yaşlanan nüfus için yaşam kalitesini artıran faktörler arasında sayılabilir. Ben 24 yaşındayım, Ayrancı benim iş yerim, iş yerimin etrafı zincir marketler ve klasik esnaflarla dolu. "Genç ve dinamik" görmek istediğimiz bir semt profilinde modern, her yaşa hitap eden bir kozmetik market “yeni ve taze” bir seçenek olurdu. Aslında bu Ayrancı'nın bakımlı teyzeleri için de hoş bir fikir, gençlerin en büyük rakipleri olmaya, kendilerini her geçen gün daha genç ve sağlıklı hissetmeye devam edeceklerini düşünüyorum..

“Ayrancı sadece binaların değil, anıların da biriktiği bir semt”

Işıl Aykan Atmaca (31)
Dijital Pazarlama Uzmanı

Ayrancı, Ankara'nın en karakteristik semtlerinden biri. Her sokağında bir hikâye, her apartmanında yıllardır süregelen bir yaşam var. Bu semtin en dikkat çeken özelliklerinden biri de sakinliğini koruyarak zamanla birlikte değişmesi. Son yıllarda bu değişimin en belirgin göstergelerinden biri ise nüfusun yaşlanması.

Uzun süredir Ayrancı'da yaşayan birçok komşumuz artık emeklilik yıllarını geçiriyor. Onlar için bu semt sadece bir adres değil; hayatlarının büyük bölümünü geçirdikleri bir yuva. Gençler ise daha yeni ve hareketli bölgelere yönelirken, Ayrancı biraz daha yaş almış nüfusun ağırlıkta olduğu bir semte dönüşüyor.

Aslında mahallemizin birçok avantajı var. Toplu taşımanın kolaylığı, yürünebilir sokakları, mahalle esnafıyla kurulan sıcak ilişkiler yaş almış bireyler için büyük bir artı. Ancak bazı eksiklikler de kendini hissettiriyor. Özellikle bank sayısının azlığı ya da yeterince gölgelik alan olmaması, yaz aylarında dışarıda vakit geçirmek isteyen yaşlılar için kısıtlayıcı olabiliyor.

Mahallede parklar ve egzersiz aletleri elbette var, bu anlamda şanslıyız. Ancak bu alanların daha düzenli kullanılması, gölgeliklerin artırılması, ortak alanların bakımının daha sık yapılması gibi küçük dokunuşlarla, bu imkânların yaşlılar için daha işlevsel hale gelmesi mümkün. Mahallenin belirli noktalarına konulacak birkaç yeni bank ya da sohbet etmeye uygun küçük alanlar bile büyük fark yaratabilir.

Benim beklentim, Ayrancı'nın bu doğal yaşlanma sürecini sahiplenmesi. Çünkü burası, sadece binaların değil, anıların da biriktiği bir yer. Bu semtte yaşayan herkesin, özellikle de ömrünün sonbaharını burada geçirenlerin, güvenle ve keyifle yaşayabileceği bir ortam hak ettiğine inanıyorum.

Kısacası, Ayrancı hâlâ çok güzel. Ama yaşlanan nüfusun ihtiyaçlarına biraz daha kulak verirse, çok daha güzel olabilir.

“Belediyeler burada kimlerin yaşadığını umursamıyorlar”

Zafer Aydın (77)
Emekli

Sadece Ayrancı için değil Çankaya'nın bütün semtleri için benzer bir sorun var; Belediyeler burada kimlerin yaşadığını umursamıyorlar. Kaldırım yüksekliği bir sokakta başka diğer sokakta başka. Çöp kutuları özensiz bir biçimde oraya buraya atılmış gibi görünüyor. Belediye otobüsleri öyle bir durumdaki içinde insan taşıdığının farkında değil. Daha doğrusu umurunda değil.

Mahallenin muhtarı "**her şeye karşı**" ama kendi asıl işini yapmıyor. Parklar özensiz, sokaklar bakımsız, merdivenler allaha emanet...

Kısacası mahallenin çocukları sokağa çıkamıyor, yaşlılar evlerde hapis. Daha ne diyeyim.

Yaşlıların ihtiyaçları kimsenin umurunda değil. Bunlar nasıl sokağa çıkacak, nasıl alışveriş yapacak, elinde torbalarla kaldırıma çıkmış arabaların arasından nasıl geçip evine gidecek, çöpünü nasıl atacak, evde yalnız güvenliğini nasıl sağlayacak, evini nasıl temizleyecek, gece rahatsızlansa doktora ambulansa nasıl ulaşacak, ilacını nasıl alacak, üç kuruş emekli maaşıyla ayı sonunu nasıl getirecek, nasıl yemek yapacak, nasıl beslenecek, nasıl yaşayacak?

Belediye başkanlarımız bunları duyar inşallah. Mahalleye biraz ilgi alaka bekliyoruz. Herkes birgün yaşlanacak, bizim sıkıntılarımızı çekecek. Buna göre hizmet versinler.

KOMŞULAR

ALİ YILMAZ
@aliyilmazmeduga

Ayrancı'da hayat var

Aşağı Ayrancı'da hayat, modern şehrin içinde küçük bir vaha gibidir. Burası bana sadece bir adres değil, ait olma hissini verir, büyük şehirde kaybolmamayı hatırlatır.

Ankara'nın göbeğinde bir huzur yeri var desem, "*Hadi canım, Kızılay mı?*" diyen çıkar. Değil.

Tunalı desen gürültü, Bahçeli desen karmaşa. Benim huzurumun haritadaki yeri net: Aşağı Ayrancı.

Sekiz yıl önce taşındım buraya. O gün bugündür mahalleyle bütünleştim. Aslında ben hep mahalle kültürüyle büyüdüm. Çocukluğumda annem camdan bağırdı: "*Aliiii, eve gel!*" Şimdi evin alt katından ses geliyor: "*Ali Bey, çöpçü geçmeden atsanız iyi olur.*" İkisi de aynı sıcaklıkta, sadece biri biraz daha medeni.

Aşağı Ayrancı'da sabahlar seremonidir. Evin kapısını açar açmaz hayatla tokalaşırsın.

Sokağı süpüren görevliyle karşılıklı günaydınlaşırsınız. Bu günaydın öyle sıradan değil; göz altlarından anlaşılan "*Gece zor geçti ama hayattayız*" bakışı eşliğinde bir dayanışma selamıdır.

Manavı geçemezsin selamsız. "*Portakallar taze, abim sana göre seçtim*" diyerek gönül koyar, teklif gibi görünen bir tür mahalle baskısı uygular. Reddedersen suçluluk duygusu bedava yanında gelir.

Sokak kedileri var bir de. Her sabah yolumu gözlüyor gibiler. Aramızda belli belirsiz bir anlaşma var. Ben miyavlamıyorum, onlar konuşmuyor ama sabah selamımız eksik olmuyor. Sokak köpekleri ise benden bisküvi bekliyor. Bir gün getirmemeyi denedim, resmen surat ettiler. Şehirde barınak yok belki ama gurur var.

Burası öyle bir yer ki, bakkal kimliğini değil, çocukluğunu tanıyor. Apartman komşusu kimin çamaşır suyunu kullandığını göz kararı bilir. Apartman toplantıları şikayet değil, şakalaşma seansıdır. Ve mahallede her şey "*biz*"le başlar, "*komşularla*" devam eder.

Aşağı Ayrancı'da hayat, modern şehrin içinde küçük bir vaha gibi. Burada hava soğuyunca kapılar açılır, "*çocuklar bizde oynasın*" denir. Biri hastalanınca fırına gidip onun için sıraya giren çıkar. Gül gibi geçinilir, arada kavga da olur; ama ertesi sabah manavdan domates alırken barışılır.

Kısacası, Aşağı Ayrancı bana sadece bir adres değil, ait olma hissini verdi. Büyük şehirde kaybolmamayı, bir "*günaydın*"ın ne kadar değerli olduğunu hatırlattı. Herkesin bir Aşağı Ayrancı'sı olmalı; adı başka olsa da, içinde aynı sıcaklık olmalı.

Çünkü bazı yerler sadece yaşanmaz, hissedilir. Benim için orası burası.

Ayrancı'da Zaman, Mekân, İnsan-1

Ayrancım Gazetesi'nde yayınlanmış 16 yazarın 28 makalesinden derlenen kitap Ayrancı semtinin kültürel miras ve sözlü tarihini kalıcı kılacak önemli bir belge ve Ankara kent kültürüne mahalle düzeyinde bir katkı olacaktır.

YAYINDA

Satış: Güvenay Kırtasiye
Güvenlik Caddesi No:38/B A. Ayrancı

Birinci bölümde, Ayrancı'da bir zaman yolculuğu yaparak Ayrancı'nın ilk mahallesi olan Tatar mahallesi, Renda Köşkü, Koraltan Konutu, Mihçioğlu Bağevi, Milka Pastanesi gibi şimdi olmayan ya da başka işlevler edinmiş yerlerin öyküleri var.

İkinci bölüm, isimleri Ayrancıyla anılan ya da Ayrancı'ya anlam katmış mekanların hikayelerinden oluşuyor. Atakule, Gemi Ev, Planoba Apartmanı, Kavaklıdere su deposunun izinden gidiyor.

Üçüncü bölümde ise Ayrancı'dan insan hikayeleri var. Ayşegül Atik, Ulus Baker, İlhan İrem'in yanı sıra Ayrancı'nın saat tamircisi, yorgancısı, bozacısının öykülerini bulabilirsiniz.

Sizi bu derleme kitabımızla zamanda bir yolculuğa çıkarıp Ayrancı'nın pek bilinmeyen bir yüzünü paylaşmak istiyoruz.

Bir idealin peşinde: Artopia Sanat Galerisi

SANAT SEMTTE

**ÇAĞLA
AKINCI
UYSAL**
@cagla_aknc

Sanatla kurulan yol, bazen yalnızca düşünsel üretimle değil, fiziksel mekânlarla da ete kemiğe bürünür. Artopia Sanat Merkezi, tam da böyle bir üretimin ürünü olarak Ayrancı semtinde, Cinnah Caddesi'nde doğdu. Burada, bireysel bir düşünce ile kamusal bir sorumluluk kesişiyor; sanat, mahallenin dokusuna usulca karışıyor.

Artopia'nın kurucuları (**Sevgi-Mehmet Yılmaz**), için sanatla yolculuk, çocukluk yıllarında çizgi romanların renkli dünyasında atılmış bir ilk adımla başlamış. Zamanla duvarlara asılan ilk tablolar, yerlerini yüzlerce eserin oluşturduğu bir koleksiyona bırakmış. Onlar için estetik bir beğenin ötesinde; yaşama dair bir duruş, bir varoluş biçimi haline gelen bu süreç, onları kendi sanat mekânlarını kurmaya yönlendirmiş.

Artopia isminin kökeni de yolculuğun bir özeti gibi. **"Art"** ve **"Utopia"** sözcüklerinin birleşimiyle türeyen bu ad, sanatın taşıdığı idealist yükü ve düşlenen dünyaları çağırıyor. Mehmet Ali Bey, Mülkiye yıllarında aldıkları ağır siyaset felsefesi dersleriyle, Platon'dan Campanella'ya kadar ütopyacı düşünürlerin dünyasında gezindiklerini anlatıyor. Mülkiye yıllarında edindikleri ütopya düşüncesinin, sanatla birleşerek Artopia'da vücut bulduğunu söylüyor: **"Öğrencilik dönemimizde ütopya hep konuştuğumuz bir şeydi. Şimdi sanatla bütünleşerek bu özlem somut bir mekâna dönüştü."**

Sanatı yalnızca bireysel bir uğraş olarak değil, toplumsal bir sorumluluk olarak gören Artopia, galericiliği, sivil toplumla sanat arasında bir köprü inşa ediyor. Kuruculardan **Mehmet Ali Yılmaz**, aynı zamanda Mülkiyeliler Birliği Başkanlığı görevini yürütüyor. Bu iki sorumluluğun birbirine paralel ilerlediğini belirterek, **"Orası da burası da kamusal iş baktığımızda"** diyor. Ona göre,

Artopia Sanat Merkezi, Cinnah Caddesi'nde bireysel bir düşünce ile kamusal bir sorumluluğun kesiştiği noktada sanatı mahallenin dokusuna usulca karıştırıyor. Söyleşiler, sanatçı buluşmaları ve sergilerle Ayrancı'daki kültürel yapıya katkıda bulunmayı hedefliyorlar.

"Sanat, hayatı ve yaşantıyı takip eder." Bu anlayış, hem koleksiyonlarındaki seçimlere hem de galeri programlarına sinmiş durumda.

Artopia'nın Ayrancı'da, özellikle Cinnah Caddesi gibi güçlü bir aks üzerinde konumlanması da rastlantı değil. Kuruculardan **Sevgi Yılmaz**, Ayrancı'nın çocukluğunun geçtiği bölge olduğunu belirterek, galerinin mekânsal belleği ile kendi geçmişi arasında gizli bir bağ kuruyor: **"İlkokulu, ortaokulu, liseyi burada okudum. Kaykayla dolaştığım sokaklarda şimdi bir sanat mekânı açmak, benim için çok özel bir his."**

Galeri, sadece bir sanat mekânı değil; aynı zamanda bir yaşam alanı. Kurucular, eş olmanın yanında iş ortağı olmanın getirdiği

profesyonel uyumdan söz ediyor. Sevgi Yılmaz, **"Buraya adım attığımızda iş ortağı kimliğimiz öne çıkıyor"** derken; Mehmet Ali Yılmaz ise, yıllardır hayatı birlikte paylaşmanın getirdiği kader birliğinden söz ediyor. Koleksiyonerlikten galericiliğe geçiş, sanatın farklı yüzleriyle temas etmeyi de beraberinde getirmiş. Artık sadece almak değil, satmanın, paylaşmanın ve temsil etmenin sorumluluğunu taşıyorlar.

Ayrancı ile kurdukları ilişki şimdilik yeni yeni filizleniyor. Mahalle sakinlerinden gelen sıcak tepkiler, galerinin geleceği için umut verici bir tablo çiziyor. **"Burada daha ne sürprizlerle karşılaşacağız bilmiyoruz"** diyorlar, ama hissettikleri şey belli: Potansiyel yüksek. Sevgi Yılmaz,

"Bir ressamla iletişim kuracağız diyoruz, bir bakıyoruz, bir arka sokakta atölyesi var" diyor.

Mehmet Ali Yılmaz ise Ayrancı'yı, geçmişten bugüne galerilere ve sanatçılara ev sahipliği yapmış, Ankara'nın kültürel kalbi olarak tanımlıyor.

Söyleşiler, sanatçı buluşmaları ve sergilerle Ayrancı'daki kültürel mirasa katkıda bulunmayı hedefliyorlar. En önemlisi, Artopia'nın herkesin rahatça gelip bir çay kahve içebileceği, sanatla iç içe keyifli vakit geçirebileceği sıcak bir mekân olması arzusu. **"Kapımız her zaman açık"** diyorlar. **Artopia Sanat Merkezi**, sanatı hayatın doğal bir parçası haline getiren, küçük ama güçlü bir adımın hikâyesi olmaya devam ediyor.

Artopia Sanat Galerisi
Cinnah Caddesi No: 64/A
Y.Ayrancı - Ankara
0533 743 20 68
artopiagaleri@gmail.com

Çankaya Belediye Başkanı Hüseyin Can Güner Ayrancı ve Aziziye mahallesini ziyaret etti

Çankaya Belediye Başkanı Hüseyin Can Güner Nisan ve Mayıs aylarında Ayrancı bölgesi muhtarlarını ziyaret etti.

2024 yerel seçimlerinde Çankaya Belediye başkanı seçilen **Hüseyin Can Güner**, bölge bölge Çankaya muhtarları ile toplantılar yapmıştı. Bu çerçevede Ayrancı ve Çankaya bölge muhtarlarıyla 17 Ocak 2025 tarihinde bölge toplantısı yapıldı. Toplantıya katılan muhtarlarımız mahalleleriyle ilgili sorunları ve mahalle sakinlerinin beklentilerini belediye başkanımıza iletiler.

Mahalle muhtarını ziyaret eden Çankaya Belediye Başkanı Hüseyin Can Güner'e Ayrancı ve Aziziye mahallesi ziyaretlerinde asfalt onarımları, çöp konteynerleri ve bunların temizliği, ilaçlanması ile sokak hayvanları konusundaki dilek ve şikayetler iletili.

Bölge toplantılarının ardından ilk olarak 16 Nisan 2025 tarihinde Ayrancı Mahallesi ve mahalle muhtarımız **Elif Doğan**'ı ziyaret eden Hüseyin Can Güner mahalle sakinleri ve esnafa da biraraya gelerek dilek ve şikayetleri dinledi.

Çankaya Belediye başkanı Hüseyin Can Güner

6 Mayıs 2025'de ise bu defa Aziziye mahallesini ve mahalle muhtarımız **Güldane Tenç'i** ziyaret etti. Mahalle sakinleriyle ve esnafa görüşen Güner'e asfalt onarımları, çöp konteynerleri ve bunların temizliği, ilaçlanması ile sokak hayvanları konusundaki dilek ve şikayetler iletili.

Aziziye mahallesi muhtarımız Güldane Tenç'i ziyaret

Ayrancı mahallesi muhtarımız Elif Doğan'ı ziyaret

Mahalleden tanıdık yüzler Ayrancı'da bir apartman

Ankara'nın diğer semtlerinde de oturdum ama Ayrancı'nın çok orijinal bir mahalle havası var. Ayrancı'nın beni yeniden yazmaya çağıran ruhu, kendimi rahat hissetmemi sağlayan bu atmosferi nedeniyle kitap bir Ayrancı kitabı oldu.

ALİ NECATİ KOÇAK

Adı Ayrancı olan bir kitapla karşılınız bizi. Kitap nasıl oluştu, neden Ayrancı?

Ben küçük bir kasabada büyüdüm, Sivas'ın Kangal ilçesi. İlçenin Kangal Gündem isimli bir yerel gazetesi var, ben de üniversite yıllarında o gazeteye çocuklukta oynadığımız oyunları, çocukluk anılarımı köşe yazısı olarak yazıyordum, kasabanın terzisiyle, fotoğrafçısıyla röportajlar yapıp yayınlıyordum. İlk kitabım *“Kurusırt'ın Ardı”* o yazılardan oluştu.

Liseyi yatılı okudum Sivas'ta. Ulusal gazete ve dergilerde yazmaya başlayınca da bu yılların anılarını köşe yazısı olarak yazmaya başladım. Sivas'taki mahallemizin çay ocağı, orada vakit geçirdiğimiz mekânları, mahallenin delilerini, lisedeki hocalarımızı yazdım. İkinci kitabım *“Evden Uzakta”* da böyle oluştu. Ben aslında her an mekânları ve insanları gözlemliyorum; mekânlar ve insanlar üzerine yazmayı seviyorum.

Ankara'ya da 2001 yılında üniversite için geldim. İlk geldiğimde Batıkent'te oturdum. Orası biraz daha site formunda tabii; sonrasında Bahçelievler'de, Esat'ta, Cebeci'de, Emek'te oturdum, bu semtlerde çeşitli vesilelerle vakit geçirdim. Yine hem mekân hem insan gözlemleri yapıyordum ama aktif olarak yazdığım bir dönem değildi. Sonra 2015 gibi Ayrancı'da oturmaya başladım, *Tomurcuk Sokağı*'nda. Ayrancı'nın çok orijinal bir mahalle havası ve mahalle durumu var, korunmuş bir şey. Mesela esnafla mahallelinin ilişkisi, yani kasabın herkesi tanınması, bir şey istediğiniz zaman onu ayarlayıp geldiği zaman size haber vermesi, taksi duraklarının sizin rutinlerinizi bilip ona göre taksi ayarlaması. Bu tip mahalleliyle mahallenin kendi dinamikleri Ayrancı'da hâlâ devam ediyordu. Bunu çok fazla yerde görmedim ben. Ankara'nın diğer semtlerinde oturduğumda da görmedim.

Bu gözlemler beni yeniden yazmaya itti. Fakat bu defa diğer kitaplarımdaki deneme üslubundan çıkıp, yarı kurgu hikayeler şeklinde oldu.

Ayrancı'nın beni yeniden yazmaya çağıran ruhu, kendimi rahat hissetmemi sağlayan atmosferi nedeniyle bu kitap bir Ayrancı kitabı oldu.

Kitapta sekiz mahalle var anlattığınız, niye Ayrancı'yı diğerlerinden öne çıkardınız?

Ankara'nın bence özü korunmuş birkaç semtinden bir tanesi hâlâ Ayrancı. Mahalle yaşantısı anlamında korunmuş bir durumu var, benim vakit geçirdiğim mekânlara çok yakın, Tunalı'ya, kitapçılara, yürüme mesafesinde. O yüzden Ankara deyince aklıma artık bir anlamda Ayrancı geliyor. Kendimi Ayrancı'da iyi hissediyorum.

Bu kitap, her ne kadar diğer semtlerdeki hikayeleri anlatsam da benim için Ayrancı ile özdeşleşti. Kitabın içindeki hikayelerin hepsi farklı semtlerde geçse de aslında hepsinde biraz Ayrancı var. Mahalle ruhunu koruyan, kendine özgü bir döngüsü olan her semti Ayrancı'ya benzetiyorum. Kitapta anlatılan Emek de Bahçelievler de aslında bu anlamda biraz Ayrancı sayılır.

Aşağı yukarı bütün hikayelerde komşuluk ettiğim insanları anlatıyorum. Bu anlattığım hikayelerin hepsinin hem kurgu hem gerçek tarafları var ve hepsinin dokunulabilir olduğu bir yer Ayrancı. O yüzden kitabın omurgasını da Ayrancı oluşturdu. Okuyanın da anlatılan hikayelerde alacağı hisleri bulabileceği tek yer bence Ayrancı. Bir de tabii *“Ayrancı'da Bir Apartman”* hikayesinin özel bir yeri de var benim için, o hikâye *Semizotu*'nun hikayesi...

Bu kitap aslında bir Semizotu kitabı anladığım kadarıyla.

Evet. Yani Semizotu'nun kitapta etkisi çok fazla. Semizotu hayatıma girdiğinden beri bütün hayatım değişti. Semizotu'yla birlikte Ayrancı'da gezerken bir yandan da gözlem yapıyoruz. Tomurcuk Sokak'tan buraya gelirken yol üzerinde bir mahalleyi gözlemleyebiliyorsunuz. Birebir tanışıklığınız olmasa da tanıdık simalarla selamlaşıyorsunuz, Semizotu bayağı popüler burada. Ayrancı hayvansever bir mahalle aynı zamanda. Yani hayvanların rahatlıkla sosyalleşebileceği o anlamda komşuluk ilişkilerine çok alan açan bir yer.

O anlamda benim edebiyata bakışımı da etkiledi, hayata bakışımı da değiştirdi. Semizotu ve Ayrancı zaten ayrılmaz bir ikili artık.

Bütün bunları anlatırken yürüme mesafesini vurguluyorsunuz. Yürümekle ilgili olan kısmını biraz açacak olursak, yürümeyle, o semtle, o mahalleyle kurduğunuz ilişkiyi nasıl tanımlıyorsunuz?

Yazılarımın birçoğunu yürürken yazarım. Aslında birçok yazarın ortak tecrübesi bu. Yürürken bir yandan cümleler, yazının üslubu, omurgası şekillenir, hikayeler yavaş yavaş oluşur.

Semtin de buna izin veriyor olması çok önemli. Yani hem araç trafiği hem sokakların ve kaldırımların buna uygun olması, yerleşimin buna uygun olması çok önemli. Bu her yerde mümkün olan bir şey değil. Birincisi, yani bu kulağa belki ilk anda garip gelebilir ama Ayrancı yürünebilir bir yer. Ankara'nın birçok yerinde yürümek mümkün değil. İkincisi ben Ayrancıda yürürken genellikle Semizotu ile yürüyorum. Yanında bir köpekle yürümek için yine mekânın buna izin vermesi lazım. Ayrancı buna da zemin sağlayan bir yer. Ankara'nın birçok yerinde bu da mümkün değil.

Yürümek ve yazmak birbirini besleyen paralel süreçler. Ayrancı buna çok zemin sağlayan bir yer. Yürürken mevsimlerin dönüşünü görmek, yaprakların sararması, kar yağması, dalların yeşillenmesi, yürüme yolu üzerinde bunlara şahit olmak bence bir şehirde yaşamının en güzel tarafları.

Bunların tamamen kaybolduğu yerler var artık. Bazı siteler tamamen yapay, farklılaşmış ve kendi çevresinden kopmuş yerler. Yürüyüş

"Yazılarımın birçoğunu yürürken yazarım. İlk anda garip gelebilir ama Ayrancı yürünebilir bir yer. Yanında bir köpekle yürümek için Ayrancı buna da zemin sağlayan bir yer. O nedenle yürüme mesafesi insanın yaşadığı yerle, hayatla ilişkisini çok belirleyen bir durum diye düşünüyorum."

parkurları var ama burada yürümek de anlamsız geliyor. Yürümek için hayatın içinde olmak gerekir. Ayrancı yürümek için bu anlamda çok keyifli bir şey.

Böyle bakınca, yürüme mesafesi durumu da benim için çok önemli. Ben toplu taşımayı kullanıyorum ama sevmiyorum. Çok uzak bir mesafe değilse yürümeyi tercih ediyorum. Ayrancı'dan Tunalı'ya inip orada yürümek ya da Kızılay'a yürüyüp kitapçıları gezip tekrar buraya yürümek mesela. Benim için çok keyifli bir yolculuk. Favori sokaklarım var; Güvenlik'ten aşağı inerken Meclis'in yanından Kızılay'a doğru indiğim sokak mesela. Estetik olarak da güzel bir yer. Şehrin bütün hengamesi ve gürültüsünün bir noktada kesilip birden sessiz ve sakin bir alana geçtiğiniz yerler var. O nedenle sorunuzun cevabı, yürüme mesafesi insanın yaşadığı yerle, hayatla ilişkisini çok belirleyen bir durum diye düşünüyorum.

Yürümek sizin komşuluk ilişkilerinizi geliştiriyor anladığım kadarıyla.

Ben küçük bir kasabada büyüdüm, herkesin birbirini tanıdığı bir yerdi aslında. Sonra Sivas'ta yaşadım ama Sivas da nispeten herkesin birbirini tanıdığı bir yerdir. Ankara'ya geldiğimde hiç kimseyi tanımadığım bir yere düşmüş oldum. Yani benim aslında yetişkinlik sürecine geldiğim esnada önemli bir tecrübem birden sıfırlandı; kimsenin kimseyi tanımadığı bir yerdeyim artık.

Bunun şöyle pratik sorunları oluyor. Ben Sivas'ta veya Kangal'da öğrenciyken cebimde para olmadığında herhangi bir şey için endişelenmeme gerek olmazdı. Arkadaşımdan evi o civardadır girer karnımı doyururum ya da başıma bir şey geldiyse yardım istemek için hemen ulaşabileceğim birileri vardır.

Ankara'ya geldiğimde bunlardan tamamen sıyrılmış bir yere düştüm. Yani hiç kimseyi tanımıyorum ve bir de sosyal birisi değilim yardım istemekte zorlanırım. Bir yandan da böyle tedirgin edici bir noktaya evrildim.

Ayrancı'ya gelince yeniden güven hissini aldım. Yani herhangi bir şeye ihtiyacınız olduğunda etrafta birileri vardır. Hiçbir şey olmasa taksi durağındaki arkadaşlardan ya

Semizotu ve Harun Kaban

da esnaftan bir şeyler talep edebilirsiniz. Bu benim için büyük bir aşamaydı. Komşuluğu yeniden keşfettim bir anlamda. Yetişkinlik hayatıma denk gelen kaybettiğim bir şeyi yeniden bulduğum bir alandı. Mahallede Semizotu ile gezerken benim tanımadığım insanlar Semizotu'nu tanıyor. Öyle olunca selamlaşacağımız bir mesele de oluyor. Bu da aslında çok önceden var olan ama kaybettiğimiz

bir şey. Yani sokakta sürekli tanımadığınız insanlardan tedirgin olmakla tanımasanız bile selamlaşabileceğiniz bir durumun olması çok farklı. Hayatı çok zenginleştiren bir şey.

Kitabın arka kapağında da, tanıtım yazısında da var bu yenilik kavramı. Yeni şehir, yeni mahalle, her şeyin yenisine olan ilgi. Biraz oradan Ayrancı'ya bakabilir miyiz?

1950'lerin Ankara'sı ile 2000'lerin Ankara'sı tabii ki aynı değil.

Gölbaşı'nda yaşıyorsanız Gölbaşı'nın Sakarya'nın bir mahallesinden çok bir farkı yok. Yani Gölbaşı'nı oradan alıp Sakarya'ya koysanız aşağı yukarı aynı yer. Fakat Ayrancı, Ankara'dan alıp başka bir yere koyabileceğiniz bir yer değil. Dolayısıyla Ankara'nın sosyal yaşantısı Ayrancı'da bütünüyle var. Bu 1940'lardan 50'lerden beri aslında gelişen bir şey.

Sözlü tarih çalışmalarından çok yararlandım bu kitap için. Ankara üzerine yazılmış kitapları, makaleleri karıştırdım.

Okuduğum sözlü tarih çalışmalarında burada yaşayan insanların hatıralarına baktığımda bazı noktalar çok özenle korunmuş ve bazı noktalar da zamana yenilmiş. Yani yeni yapılan mimar apartmanları yok artık, müteahhitlerin 3-5 ayda birbirinin kopyası olarak diktiği apartmanlar var. Ama hâlâ bazı sokaklarda 1950'lerde, 60'larda yapılmış ve mimarını bildiğiniz apartmanlar var. Yapıldığından beri aynı apartmanın ayrı dairesinde oturan insanlar var. İkinci kuşak, üçüncü kuşak dönmüş. Belki o insanların çocukları oturuyor, torunları oturuyor ama sahiplik aynı kalmış. El değiştirmemiş ama eskimiş değil. Çünkü hâlâ hayatın içinde ve içinde hayat devam ediyor. Bunlar mesela şehir hafızası için çok önemli. Bunun da korunduğu yerlerden birisi Ayrancı.

ayrancimdernegi@gmail.com

ayrancı
gazetesi

AYLIK AYRANCI SEMT GAZETESİ www.ayrancim.org.tr
Ayrancı Derneğine bağışlarınız için hesap numaramız
Türkiye İş Bankası Aşağı Ayrancı Şubesi
TR90 0006 4000 0014 2360 6102 24

AYRANCIM GAZETESİ www.ayrancim.org.tr ISSN 2717-7319 Aylık / Yerel Süreli Yayın

Ayrancı Semti Kent Kültürü ve Dayanışma Derneği (Ayrancı Derneği) adına Sahibi: Ali Necati Koçak

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Irmak Dalgıç Bulut

Editör: Ezgi Acar

Yayın Kurulu: Seval Nuray Başgöl - Özlem Özmen - Ramazan Topoğlu - Cansu Mirzanlı Yılmaz

Yönetim Yeri: Balı Sokak No:8/6 Kavaklıdere/Ankara Tel:0312.425 86 00 ayrancimgazetesi@gmail.com

Baskı: Hermes Ofset Ltd. Şti. Büyük Sanayi 1. Cadde No: 105 İskitler / ANKARA Tel: 0312.384 34 32

Sertifika No: 47869 Basım Tarihi: 10 Haziran 2025

AYRANCIM GAZETESİ FOTOĞRAF YARIŞMASI

YARIŞMANIN KONUSU: AYRANCI'NIN RENKLERİ
Bir mahalleyi sadece sokakları değil,
o sokaklardaki renkler anlatır. Ve şimdi
o renkleri senin gözünden görmek istiyoruz.

SEÇİLİ KURUL

Mustafa Ertekin, Nilgün Şahin, Tuğba Beşel,
Kerem Turgut, Irmak Dalgıç Bulut

YARIŞMA TAKVİMİ

Yarışmanın Başlangıç Tarihi: 01.06.2025

Son Başvuru Tarihi: 17.10.2025

Sonuç Bildirim Tarihi: 20.10.2025

Sergi ve Ödül Töreni Tarihi: 26.10.2025

ÖDÜLLER

- 3 başarı ödülü (10.000 TL x 3)
- 3 mansiyon (4.000 TL x 3)
- 10 sergileme (1.000 TL x 10)

Yarışma Şartnamesi: www.ayrancim.org.tr

Fotoğraf Gönderim Adresi: ayrancimgazetesi@gmail.com